

Sygn. akt XXV C 652/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 06 kwietnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny, w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Anna Ogińska - Łągiewka
Protokolant:	stażysta Natalia Matuszewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 06 kwietnia 2021 r. w Warszawie

sprawy z powództwa M. M. (1)

przeciwko (...) Sp. z o.o. w W.

o zapłatę

1. oddała powództwo,
2. odstępuje od obciążenia powoda kosztami procesu poniesionymi przez pozwaną.

Sygn. akt **XXV C 652/21**

UZASADNIENIE

M. M. (1) wystąpił przeciwko (...) Sp. z o.o. w W. o zapłatę kwoty 110.666,67 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie: od kwoty 30.666,67 zł od 11 września 2020 r. do dnia zapłaty; od kwoty 40.000,00 zł od 11 października 2020 r. do dnia zapłaty; od kwoty 40.000,00 zł od 11 listopada 2020 r. do dnia zapłaty. Powód wniósł nadto o zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Podstawę faktyczną wywiedzonego przez powoda roszczenia stanowił §15 ust. 1 i 2 umowy z 26 czerwca 2018 r. o świadczenie usług zarządzania wedle którego po rozwiązaniu umowy w okresie 6 miesięcy od ustania pełnienia funkcji członka zarządu, powód nie będzie prowadził działalności konkurencyjnej. Z tytułu przestrzegania zakazu konkurencji powodowi przysługuje odszkodowanie w wysokości sześciokrotności wynagrodzenia stałego, płatne w sześciu miesięcznych równych ratach, z dołu na rachunek powoda do 10 dnia miesiąca. Powoda odwołano z zarządu pozwanej spółki z dniem 31 lipca 2020 r. Pozwana wypowiedziała równocześnie powodowi wynikający z umowy zakaz konkurencji. Jako podstawę wypowiedzenia zakazu konkurencji pozwana wskazała art. 15 gf ustawy z 02 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. W ocenie powoda wypowiedzenie zakazu konkurencji, który upoważniał powoda do otrzymania od pozwanej ww. odszkodowania jest nieskuteczne, gdyż: pozwana nie doręczyła go powodowi w formie określonej w umowie, art. 15gf nie ma zastosowania do umów o świadczenie usług zawartych na podstawie ustawy z 09 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami. Do tego rodzaju umów nie mają zastosowania przepisy Kodeksu cywilnego (pozew – k. 3-12; pismo procesowe z 26 maja 2021 r. – k. 59-63).

(...) Sp. z o.o. w W. wnosila o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwana wskazywała, że pisemne oświadczenie o wypowiedzeniu zostało doręczone powodowi za pośrednictwem kuriera w dniu 04 sierpnia 2020 r. Pozwana wypłaciła powodowi wszystkie należne kwoty z tytułu zakazu konkurencji, należne do 07 sierpnia 2020 r. Wypowiedzenie powodowi zakazu konkurencji posiada umocowanie w art. 15gf ustawy z 02 marca 2020 r. Przepis ten nie uzależnia możliwości dokonania wypowiedzenia od jakichkolwiek dodatkowych warunków. Pozwana zakwestionowała ocenę prawną powoda wskazującą jakoby umowa o świadczenie usług menedżerskich była umową określoną w przepisach ustawy z 09 czerwca 2016 r. do której nie stosuje się przepisów Kodeksu cywilnego dotyczących umowy zlecenia. Kontrakt menedżerski jest umową nienazwaną, do której zgodnie z art. 750 k.c. stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu (odpowiedź na pozew – k. 44-46).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Sp. z o.o. w W. jest spółką prawa handlowego, którego jedynym wspólnikiem jest (...) Bank S.A. w W.. Największym udziałowcem (...) Bank S.A. w W. jest (...) S.A. w W., kontrolowane przez Skarb Państwa (okoliczności bezsporne, fakty powszechnie znane; dowód: częściowo odpis z KRS pozwanej spółki – k. 21-25v).

W dniu 26 czerwca 2018 r. pomiędzy (...) Sp. z o.o. w W. a M. M. (2) została zawarta umowa o świadczenie usług zarządzania (dalej także jako Umowa). W preambule Umowy wskazano, że powód został powołany do pełnienia funkcji członka zarządu spółki uchwałą rady nadzorczej nr (...) z 28 lutego 2017 r. Spółka wchodzi w (...) Bank S.A. w związku z czym podlega obowiązkowi ukształtowania zasad wynagradzania zarządu w sposób odpowiadający zasadom określonym w ustawie z 09 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (dowód: Umowa – k. 16-23v).

Powód w ramach i w okresie pełnienia funkcji członka w składzie zarządu zobowiązał się do świadczenia usług na rzecz pozwanego polegających w szczególności na: samodzielnym zarządzaniu powierzonymi obszarami działalności spółki przypisanymi do funkcji, z uwzględnieniem uprawnień pozostałych organów spółki, w tym wykonywaniu obowiązków określonych we właściwych regulacjach wewnętrznych spółki dla funkcji; prowadzenia spraw spółki z uwzględnieniem zakresu praw i obowiązków wynikających z funkcji oraz postanowień Umowy, bez uszczerbku dla obowiązków powoda w tym zakresie wynikających z przepisów prawa; podejmowaniu i realizowaniu czynności i działań zmierzających do rozwoju spółki oraz osiągnięcia celów postawionych spółce, w tym realizacji wyznaczonych celów zarządczych, o których mowa w Umowie; podejmowanie i realizowanie czynności i działań w tym poprzez współpracę z organami administracji państwowej i samorządowej oraz innymi zmierzających do realizacji przez spółkę jej zadań wynikających w szczególności z przedmiotu działalności spółki lub wyznaczonych jej przez przepisy prawa (d: §1 – Umowy – k. 16v).

Sposób wykonywania przez powoda zleconych usług zarządczych został uregulowany w §2-3 Umowy (d: §2-3 Umowy – k. 16v-17).

Z tytułu świadczenia usług oraz wykonywania innych zobowiązań wynikających z Umowy, w tym z tytułu przeniesienia praw autorskich, powodowi przyznano wynagrodzenie całkowite, które składa się z części stałej, stanowiącej wynagrodzenie miesięczne podstawowe oraz części zmiennej, stanowiącej wynagrodzenie uzupełniające za rok obrotowy. Powodowi przysługiwało wynagrodzenie stałe w wysokości 40.000,00 zł miesięcznie (d: §9 ust. 1 i 2 Umowy – k. 19).

Powód zobowiązał się w okresie obowiązywania Umowy do nieprowadzenia działalności konkurencyjnej wobec pozwanej. Szczegółowe regulacje w tym przedmiocie zawarto w §14 Umowy (d: §14 Umowy – k. 21v-22).

Powód zobowiązał się, iż po rozwiązaniu Umowy, pod warunkiem pełnienia funkcji przez powoda przez co najmniej 3 miesiące, w okresie 6 miesięcy od dnia ustania pełnienia funkcji lub rozwiązania Umowy nie będzie prowadził działalności konkurencyjnej o której mowa w §14 Umowy wobec pozwanej. Z tytułu przestrzegania zakazu konkurencji, powodowi przysługuje odszkodowanie w łącznej wysokości obliczonej jako: 1 krotność miesięcznego

wynagrodzenia stałego x6, jednak nie mniej niż 100% wynagrodzenia stałego otrzymanego przez okres 6 miesięcy przed rozwiązaniem Umowy. Odszkodowanie będzie płatne w 6 miesięcznych równych częściach. Zapłata części odszkodowania następować będzie każda do 10 dnia następnego miesiąca, a warunkiem dokonania wypłaty jest pisemne oświadczenie powoda o przestrzeganiu zakazu konkurencji składane pozwanej na piśmie, w terminie do 5 dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który część odszkodowania jest należna (d: §15 ust. 1 i 2 Umowy – k. 22-22v).

Umowa w części odnoszącej się do odszkodowania za przestrzeganie przez powoda zakazu konkurencji może być rozwiązana wyłącznie za porozumieniem stron a spółce nie przysługuje prawo do jednostronnego wypowiedzenia lub odstąpienia za wyjątkiem prawa wypowiedzenia dla spółki ze skutkiem natychmiastowym w przypadku istotnego naruszenia przez powoda zakazu konkurencji. W takim przypadku wypowiedzenie powinno zostać dokonane na piśmie a prawo do odszkodowania wygasa z dniem doręczenia powodowi oświadczenia o wypowiedzeniu (d: §15 ust. 4 Umowy – k. 22v).

W myśl §18 Umowy w sprawach nieuregulowanych Umową mają zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego oraz Kodeksu spółek handlowych, a także inne przepisy powszechnie obowiązujące (d: §18 Umowy – k. 25v).

Powód został odwołany z zarządu pozwanej spółki z dniem 31 lipca 2020 r. (okoliczność bezsporna).

W dniu 31 lipca 2020 r. pozwana na podstawie art. 15gf ustawy z 02 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, wypowiedziała powodowi zakaz konkurencji o którym mowa w §15 Umowy (dowód: pisemne oświadczenie z 31 lipca 2020 r. – k. 49).

O wypowiedzeniu powyższego zakazu konkurencji powód został powiadomiony telefonicznie w dniu 31 lipca 2020 r. (okoliczność bezsporna).

Następnie na adres zamieszkania powoda zostało wysłane pisemne oświadczenie o wypowiedzeniu zakazu konkurencji oznaczone datą 31 lipca 2020 r., doręczone powodowi za pośrednictwem kuriera w dniu 04 sierpnia 2020 r. (dowód: pisemne oświadczenie z 31 lipca 2020 r. – k. 49; oświadczenie powoda z 17 sierpnia 2020 r. – k. 47).

Pismem z 17 sierpnia 2020 r. powód oświadczył, że w okresie od 01 sierpnia 2020 r. do 07 sierpnia 2020 r. nie prowadził działalności konkurencyjnej względem pozwanej (dowód: oświadczenie powoda z 17 sierpnia 2020 r. – k. 47).

W piśmie z 01 września 2020 r. powód oświadczył pozwanej, że w okresie 08-31 sierpnia 2020 r. nie prowadził działalności konkurencyjnej (dowód: pismo z 01 września 2020 r. wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 26-28v).

Analogiczne oświadczenia za miesiące wrzesień-październik 2020 r. powód wystosował do pozwanej w pismach z 01 października 2020 r., 02 listopada 2020 r. (dowód: pismo z 01 października 2020 r. wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 29-31v; pismo z 02 listopada 2020 r. wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 32-34v).

Pozwana wypłaciła powodowi odszkodowanie wynikające z zakazu konkurencji określonego w §15 Umowy wyłącznie za okres od 01 sierpnia 2020 r. do 07 sierpnia 2020 r. w kwocie 9.333,33 zł (okoliczność bezsporna).

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie powołanych w treści uzasadnienia dokumentów urzędowych, prywatnych oraz wydruków złożonych do akt postępowania. Strony nie kwestionowały istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności faktycznych, Sąd również nie dopatrywał się żadnych przesłanek mogących podważyć przydatność złożonych przez strony dowodów.

Powód kwestionował wydruk potwierdzenia doręczenia mu przez pozwaną przesyłki kurierskiej (k. 48) zawierającej datowane na 31 lipca 2020 r. oświadczenie o wypowiedzeniu zakazu konkurencji (k. 49). W okolicznościach niniejszej sprawy, przedmiotowa kwestia nie ma jednak większego znaczenia. Przepis ustawy na który powołała się

pozwana wypowiadając powodowi umowny zakaz konkurencji, nie wymaga dla swojej skuteczności oświadczenia o wypowiedzeniu zakazu konkurencji zachowania formy pisemnej oświadczenia woli. Forma pisemna oświadczenia o wypowiedzeniu została zarezerwowana w Umowie wyłącznie dla sytuacji opisanej w §15 ust. 4 (k. 22v – tj. gdy wypowiedzenie zakazu konkurencji następuje ze skutkiem natychmiastowym ze względu na istotne naruszenie zakazu konkurencji), dodatkowo wyraźnie zastrzeżono ją dla celów dowodowych (o czym świadczy zwrot „powinno zostać doręczone”). Oznacza to, że oświadczenie pozwanej o wypowiedzeniu zakazu konkurencji było skuteczne z chwilą gdy doszło do powoda jako adresata w taki sposób, że ten mógł zapoznać się z jego treścią (art. 61 § 1 k.c.). Faktem bezspornym pozostawało natomiast to, iż powód został powiadomiony o odwołaniu go ze stanowiska oraz wypowiedzeniu mu przez pozwaną umownego zakazu konkurencji w dniu 31 lipca 2020 r. drogą telefoniczną (na podstawie art. 15 gf ustawy z 02 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych).

Tym niemniej mając na względzie całokształt okoliczności sprawy, Sąd uznał, że kwestionowany wydruk stanowi wiarygodny dowód doręczenia powodowi pisemnego oświadczenia pozwanej z 31 lipca 2020 r. Pozwana niewątpliwie mogła skorzystać z usług firmy kurierskiej. Umowa nie formułowała w kontekście doręczeń przez strony pism żadnych wymagań odnoszących się do sposobu doręczenia oświadczeń woli. Faktem powszechnie znanym dla każdej osoby korzystającej z usług firm kurierskich jest to, iż nadawca może zweryfikować status przesyłki, datę oraz godzinę jej odbioru przez adresata za pośrednictwem strony internetowej przedsiębiorcy z której może pobrać wydruk potwierdzający wykonanie zamówionej usługi. Tego rodzaju wydruk stanowi jednocześnie dowód odbioru przesyłki przez adresata. Z treści złożonego przez pozwaną wydruku wynika, że została ona doręczona powodowi 04 sierpnia 2020 r. o godzinie 14:37, przez jej wrzucenie przez kuriera do skrzynki pocztowej powoda. Wrzucenie przesyłki do skrzynki pocztowej adresata, bez wątplenia pozwala adresatowi (zważywszy na zasady doświadczenia życiowego) na zapoznanie się z treścią przesyłki. Faktem jest, że pozwana nie złożyła listu przewozowego przesyłki zarejestrowanej pod numerem wskazanym w wydruku złożonym do akt, z którego wynikałyby pełne dane osobowe odbiorcy oraz adres pod który doręczono przesyłkę rejestrowaną. O tym jednak, że powód otrzymał przesyłkę kurierską o wskazanym w omawianym wydruku numerze listu przewozowego, świadczy późniejsze zachowanie powoda, który w dniu 17 sierpnia 2020 r. (k. 47) wystosował do pozwanej oświadczenie o nie prowadzeniu w okresie od 01 sierpnia 2020 r. do 07 sierpnia 2020 r. działalności konkurencyjnej o której stanowi §15 Umowy. Następnie powód w piśmie z 01 września 2020 r. (k. 26) złożył pozwanej oświadczenie o nieprowadzeniu działalności konkurencyjnej w okresie 08-31 sierpnia 2020 r. Jeżeli powód nie otrzymałby spornej przesyłki kurierskiej zawierającej pisemne oświadczenie pozwanej z 31 lipca 2020 r., wskazującej na termin wypowiedzenia zakazu konkurencji to nie składałby pozwanej dwóch odrębnych oświadczeń za miesiąc sierpień 2020 r. Zasady doświadczenia życiowego i logiki (oraz późniejsze zachowanie powoda), wskazują, że powód złożyłby pojedyncze oświadczenie za cały miesiąc sierpień 2020 r., tak jak uczynił to w kolejnych miesiącach (por. oświadczenie powoda z 17 sierpnia 2020 r. – k. 47; pismo z 01 września 2020 r. wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 26-28v oraz pismo z 01 października 2020 r. wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 29-31v; pismo z 02 listopada 2020 r. wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 32-34v).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Poddany do rozstrzygnięcia przez Sąd spór miał wyłącznie charakter prawny. Ograniczał się do odpowiedzi na pytanie, czy pozwana w przypadku umowy o świadczenie usług zarządzania z 26 czerwca 2018 r., której treść została ustalona z uwzględnieniem przepisów wynikających z ustawy z 09 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (Dz. U. 2016, poz. 1202 z późn. zm. – dalej także jako ustawa kominowa II) mogła wypowiedzieć powodowi na podstawie art. 15 gf pkt 4 ustawy z 02 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 374 z późn. zm. – dalej także jako ustawa covidowa) – zakaz konkurencji o którym stanowi §15 Umowy, a tym samym uchylić się od obowiązku świadczenia na rzecz

powoda odszkodowania za przestrzeganie zakazu konkurencji w okresie od 08 sierpnia 2020 r. do 31 października 2020 r.? W ocenie Sądu odpowiedź na to pytanie jest pozytywna.

Zgodnie z art. 15 gf ustawy kominowej: „W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19, strony umowy o zakazie konkurencji obowiązującym po ustaniu: 1) stosunku pracy, 2) umowy agencyjnej, 3) umowy zlecenia, 4) innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, 5) umowy o dzieło

na rzecz których ustanowiono zakaz działalności konkurencyjnej, mogą ją wypowiedzieć z zachowaniem terminu 7 dni.

Powód wskazywał (w kontekście treści art. 15 gf pkt 4 ustawy covidowej), iż do umowy o świadczenie usług zawartej na podstawie ustawy kominowej II, nie mają zastosowania przepisy Kodeksu cywilnego o zleceniu, gdyż nie jest to umowa o świadczenie usług, do której stosuje się odpowiednio przepisy odsyłające do umowy zlecenia (na podstawie art. 750 k.c.). Z tego względu w ocenie powoda pozwana nie mogła wypowiedzieć zakazu konkurencji zawartego w §15 Umowy na podstawie art. 15 gf pkt 4 ustawy covidowej z zachowaniem 7 dniowego okresu wypowiedzenia.

Sąd nie podziela wykładni prawa prezentowanej przez powoda. Artykuł 750 k.c. (stanowiący: „Do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu”), do którego bez wątplenia nawiązuje ustawodawca w art. 15gf pkt 4 ustawy covidowej, odnosi się do umów o świadczenie usług, które polegają na dokonywaniu czynności faktycznych. W zakres przedmiotowy art. 750 k.c. nie mieszczą się umowy o świadczenie usług, które są uregulowane w Kodeksie cywilnym bądź innych aktach prawnych (np. umowa agencyjna pośrednicza, umowa przechowania, składu, rachunku bankowego, przewozu, spedycji – jeśli zobowiązuje spedytora do dokonania czynności faktycznych). Stosunek prawny aby mógł zostać uznany za umowę nazwaną w rozumieniu art. 750 k.c. powinien zostać oznaczony przez ustawodawcę w taki sposób aby możliwym było ustalenie jego elementów przedmiotowoistotnych, odróżniających „nową umowę nazwaną” od pozostałych umów nazwanych uregulowanych przez Kodeks cywilny bądź inne akty prawne wydane przez ustawodawcę.

Zdaniem Sądu art. 15gf pkt 4 ustawy covidowej należy stosować w przypadku umów o świadczenie usług zarządzania zawartych z uwzględnieniem postanowień ustawy kominowej II. Strony łączyła odpłatna umowa o świadczeniu usług polegająca na zarządzaniu przedsiębiorstwem. Specyfika tego rodzaju stosunku prawnego polega według kryteriów wypracowanych przez orzecznictwo sądowe na przeniesieniu przez właścicieli przedsiębiorstwa na menedżera uprawnień do samodzielnego podejmowania czynności faktycznych dotyczących zarządzania przedsiębiorstwem – cechuje się samodzielnością w zakresie kierowania nim, swobodą w wyborze sposobu (stylu) zarządzania, możliwością wykorzystania dotychczasowych kontaktów handlowych, doświadczenia zawodowego, umiejętności organizacyjnych, reputacji, czy własnego wizerunku (zob. m.in. wyrok SN z 04 kwietnia 2002 r., I PKN 776/00, OSNP 2004/6/94).

Umowy o przytoczonych wyżej cechach, nazwane w obrocie prawnym jako umowy o zarząd przedsiębiorstwem, od lat zawierane są powszechnie przez uczestników obrotu mimo, że żaden akt prawny, nie reguluje jego elementów przedmiotowoistotnych. Według ugruntowanego stanowiska judykatury oraz doktryny, do umów o świadczenie usług polegających na zarządzaniu przedsiębiorstwem na mocy odesłania zawartego w art. 750 k.c. stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu (art. 734-751 k.c.) (zob. m.in. uzasadnienie wyroku SN 12 listopada 2014 r., I UK 126/14, Legalis nr 1160446; uzasadnienie wyroku SN z 17 maja 2016 r., I UK 171/15, Legalis nr 1472870; Gniewek 2021, wyd. 10/Machnikowski – komentarz do art. 750 k.c. [w] Legalis). Bez wątplenia do tego rodzaju stosunków prawnych zastosowanie znajdują również ogólne przepisy o zobowiązaniach (art. 353 i n. k.c.) oraz odpowiednie przepisy kodeksu spółek handlowych (w przypadku przedsiębiorców działających w jednej z form prawnych regulowanych przez te przepisy).

Treść umów o zarządzenie przedsiębiorstwami w których w skład struktury własnościowej nie wchodzi podmiot publiczny nie podlega żadnym ograniczeniom, poza tymi wynikającymi z zasady swobody umów (art. 353¹ k.c.) bądź kodeksu spółek handlowych. W przypadku spółek z udziałem publicznym, wprowadzono ograniczenia swobody umów, w zakresie wynikającym z ustawy kominowej II. Aby zrozumieć jednak cel ingerencji ustawodawcy w

umowy o świadczenie usług zarządzania przedsiębiorstwem zawieranych przez oznaczone w ustawie kominowej II podmioty, należy sięgnąć do uzasadnienia projektu tej ustawy. Według jego treści celem ustawy kominowej II jest uelastycznienie w przypadku podmiotów z udziałem publicznym mechanizmu określania wynagrodzeń menadżerów i zbliżenia go w maksymalnym stopniu do zasad obowiązujących na rynku przy uwzględnieniu konstytucyjnej zasady sprawiedliwości społecznej, przeciwdziałanie potencjalnym nadużyciom i patologiom. Według założeń projektodawców ustawy kominowej II, spółki objęta ustawą z 03 marca 2000 r. o zasadach wynagradzania osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (tzw. ustawa kominowa) nie są w stanie skutecznie konkurować z podmiotami prywatnymi o najlepszych specjalistów z zakresu zarządzania. Ustawa kominowa ogranicza się do wyznaczenia maksymalnych poziomów wynagrodzeń osób będących członkami poszczególnych organów spółek, nie zapewniając organowi wykonującemu uprawnienia właścicielskie ani wytycznych w zakresie kształtowania tych wynagrodzeń, ani możliwości modyfikacji kwot maksymalnych, co powoduje, że spółka objęta ustawą kominową nie jest w stanie skutecznie konkurować z podmiotami prywatnymi o najlepszych specjalistów z zakresu zarządzania. Dodatkowo, ustawa kominowa nie różnicuje wynagrodzenia kadry zarządzającej w stosunku do wielkości danego podmiotu, co z jednej strony prowadzić może do nadmiernych wynagrodzeń w małych spółkach o niewielkiej skali działalności, a z drugiej strony, do zbyt niskich wynagrodzeń w dużych podmiotach objętych zakresem podmiotowym tej ustawy. Obowiązujący mechanizm został uznany przez projektodawców za archaiczny i nieefektywny, stanowiący barierę na drodze do profesjonalizacji kadr menedżerskich i nadzoru w spółkach z udziałem podmiotów publicznych (zob. uzasadnienie rządowego projektu ustawy kominowej II – druk nr 514 – dostępny pod adresem: [https://\(...\)](https://(...))).

Bezspornym pozostawało to, iż pozwana spółka, podlega ustawie kominowej II. Zgodnie z art. 2 ust. 1 tej ustawy, podmiot uprawniony do wykonywania praw udziałowych jest obowiązany podejmować działania mające na celu ukształtowanie i stosowanie w spółce zasad wynagradzania członków organu zarządzającego i członków organu nadzorczego określonych ustawą. Wykonanie tego obowiązku polega w szczególności na doprowadzeniu do głosowania przez walne zgromadzenie spółki projektów uchwał w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu zarządzającego i członków organu nadzorczego spółki zgodnie z ustawą oraz oddaniu głosów za ich uchwaleniem (art. 2 ust. 2 pkt 1). Projekty uchwał w sprawie wynagrodzeń przewidują, że z członkiem organu zarządzającego spółka zawiera umowę o świadczenie usług zarządzania na czas pełnienia funkcji, z obowiązkiem świadczenia osobistego takiego członka, bez względu na to, czy działa on w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej (art. 5 ust. 1 pkt 1). Projekty uchwał w sprawie wynagrodzeń mogą także określać wysokość i warunki przyznania członkom organu zarządzającego odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji, o którym mowa w art. 8 ww. ustawy (art. 5 ust. 2 pkt 3 ww. ustawy).

Z kolei art. 8 pkt 1-4 ww. ustawy stanowi, iż w przypadku, o którym mowa w art. 5 ust. 2 pkt 3, projekty uchwał w sprawie wynagrodzeń określają, że zakaz konkurencji po ustaniu stosunku będącego podstawą pełnienia funkcji może być ustanowiony jedynie w przypadku pełnienia funkcji przez członka organu zarządzającego przez okres co najmniej trzech miesięcy; umowa o zakazie konkurencji z członkiem organu zarządzającego spółki może przewidywać okres zakazu konkurencji nieprzekraczający sześciu miesięcy po ustaniu pełnienia funkcji oraz nie jest dopuszczalne zawarcie umowy o zakazie konkurencji po rozwiązaniu lub wypowiedzeniu umowy, o której mowa art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy, a w razie niewykonania lub nienależytego wykonania przez członka organu zarządzającego spółką umowy o zakazie konkurencji będzie on zobowiązany do zapłaty kary umownej na rzecz spółki, nie niższej niż wysokość odszkodowania przysługującego za cały okres zakazu konkurencji.

Mimo odrębności dotyczących zasad wynagradzania członków organów spółek z udziałem podmiotów publicznych, nie ulega wątpliwości, że badany stosunek prawny, zważywszy chociażby na treść §1-3 Umowy (k. 16v-17) pozwala na zakwalifikowanie go jako umowę o świadczenie usług polegającej na zarządzaniu przedsiębiorstwem. Przedmiotowa Umowa, posiada wszelkie wyodrębnione przez judykaturę ww. elementy charakterystyczne dla tego rodzaju nienazwanych stosunków prawnych. Treść ustawy kominowej II jak również przytoczone uzasadnienie jej projektu, świadczy o tym, że poza unormowaniem zasad wynagradzania w przedsiębiorstwach z udziałem podmiotów publicznych, wolą ustawodawcy było dalsze stosowanie w pozostałym zakresie swobody kontraktowej, umożliwiającej ukształtowanie umowy w sposób odpowiadający jej celowi gospodarczemu oraz indywidualnym interesom stron.

Ustawa kominowa II nie wprowadziła kompleksowej regulacji odnoszącej się do umowy o świadczenie usług zarządzania, umowa ta nie stała się umową nazwaną regulowaną przez ustawę kominową II. Z tego względu ustawa kominowa II nie zawiera w swojej treści odesłania do przepisów Kodeksu cywilnego. Tego rodzaju odesłanie jest zbędne, zważywszy na cel uchwalenia ustawy kominowej II.

W powołanym świetle zdaniem Sądu należy założyć, że do badanego stosunku prawnego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące zlecenia - analogicznie jak w przypadku umów o świadczenie usług zarządzania przedsiębiorstwem, zawartych przez spółki nie posiadające w strukturze własnościowej podmiotów publicznych. Nie sposób bowiem przyjąć aby treść umów o świadczenie usług zarządzania przedsiębiorstwami z udziałem podmiotów publicznych została kompleksowo uregulowana przez ustawę kominową II, co wykluczałoby możliwość odpowiedniego stosowania przepisów o zleceniu (wobec treść art. 750 k.c. do której ewidentnie nawiązuje art. 15 gf pkt 4 ustawy kominowej II).

Dodatkowo w ocenie Sądu posłużenie się przez ustawodawcę określeniem „innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia” - zawarte w art. 15 gf pkt 4 ustawy covidowej należy odczytywać jako generalne odesłanie do wszystkich nienazwanych umów o świadczenie usług do których stosuje się odpowiednio (zważywszy na treść art. 750 k.c.) przepisy o zleceniu, bez wchodzenia w szczegóły odnoszące się do tego w jakim zakresie do danej umowy o świadczenie usług w konkretnym przypadku mają zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego o zleceniu. Ustawodawca wyraźnie zmierzał bowiem do objęciem sporną regulacją wszystkich nienazwanych umów o świadczenie usług do których odpowiednie zastosowanie znajdują przepisy o zleceniu tj. tych stosunków prawnych do których odnosi się odesłanie zawarte w art. 750 k.c. Według Sądu ustawodawca dla możliwości skorzystania przez uprawnione podmioty ze spornego przepisu przewidział trzy zasadnicze kryteria: 1/ zawarcie umowy o świadczenie usług; 2/ możliwość zastosowania do tej umowy przepisów o zleceniu - bez względu na zakres odpowiedniego stosowania tych przepisów w danym stosunku prawnym; 3/ zamieszczenie w umowie spełniającej kryteria z pkt 1/ i 2/ klauzuli o zakazie konkurencji obowiązującym po zakończeniu umowy.

Asumpt do postawienia powyższej tezy stanowi fakt, iż enumeratywne wyliczenie nienazwanych umów o świadczenie usług w przepisie art. 15gf ustawy covidowej było wręcz niemożliwe mając na względzie, że swoboda stron w kształtowaniu treści zobowiązań ograniczona jest jedynie art. 353¹ k.c., a strony posiadają możliwość stosowania w nienazwanych umowach o świadczenie usług (w ramach swobody kontraktowania) konstrukcji umownych charakterystycznych dla różnych stosunków prawnych, także umów nazwanych. Zastosowana przez prawodawcę w art. 15 gf pkt 4 ustawy covidowej technika legislacyjna, posłużenie się sformułowaniem „innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia” zmierzała według Sądu do objęcia omawianą regulacją wszelkich nienazwanych umów o świadczenie usług do których można odpowiednio zastosować przepisy Kodeksu cywilnego o umowie zlecenia, w treści których zamieszczono umowne klauzule o zakazie konkurencji obciążające przedsiębiorców w stanie epidemii dodatkowymi kosztami wynikającymi z płatności odszkodowań na rzecz uprawnionych podmiotów. O takim celu regulacji świadczy zdaniem Sądu uzasadnienie projektu ustawy kominowej II odnoszące się do konstrukcji art. 15 gf, którego uchwalenie tłumaczono następującymi względami: „[...] pracodawcy, dający zlecenie i zamawiający w obliczu gospodarczych konsekwencji epidemii nie są w stanie ponieść wszystkich kosztów prowadzenia działalności. Wobec tego zasadne jest umożliwienie im wypowiedzenia przedmiotowych umów. Przez to wraz z wygaśnięciem umowy wygaśnie ich zobowiązanie do zapłaty odszkodowania – ponad okres trwania umowy – na rzecz byłych pracowników, agentów, przyjmujących zlecenie oraz przyjmujących zamówienie z tytułu zakazu prowadzenia przez nich działalności konkurencyjnej. Jednocześnie w interesie części pracodawców, dających zlecenie i zamawiających jest dalsze trwanie umów o zakazie konkurencji. Uprawnienie do wypowiedzenia przewiduje się zatem jako jednostronne, by nie naruszyć interesów tych podmiotów” (str. 57-58 uzasadnienia projektu ustawy kominowej II – druk 265 dostępny pod adresem: (...)

W związku z powyższym Sąd nie ma wątpliwości, że odesłanie to obejmuje także umowy o świadczenie usług zarządzania przedsiębiorstwem zawierane przez spółki handlowe z udziałem podmiotów publicznych, których treść w części odnoszącej się do zasad wynagrodzenia została dostosowana do wymogów ustawy kominowej II, a do której w pozostałym zakresie mają odpowiednie zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego o zleceniu.

Skoro pozwana była uprawniona do złożenia powodowi na podstawie art. 15 gf pkt 4 ustawy covidowej oświadczenia o wypowiedzeniu umownego zakazu konkurencji, powód nie kwestionował umocowania podmiotu od którego otrzymał to oświadczenie (nie wykazał także aby podmiot który składał mu oświadczenie nie posiadał umocowania do działania w imieniu pozwanego), to wypowiedzenie uznać należy za skutecznie złożone z dniem 31 lipca 2020 r. z przyczyn wyłożonych w ocenie materiału dowodowego (m.in. ustawa covidowa nie wymaga do skuteczności wypowiedzenia formy pisemnej, zastosowanie znajduje art. 61 k.c.). Pozwana nie była zobowiązana po upływie 7 dni od telefonicznego złożenia powodowi oświadczenia z 31 lipca 2020 r. o wypowiedzeniu umownego zakazu konkurencji (art. 111 k.c.) do świadczenia na rzecz powoda odszkodowania w wysokości opisanej w §15 ust. 2 w zw. z §9 ust. 2 Umowy za okres objętym powództwem tj. od 08 sierpnia 2020 r. do 31 października 2020 r. Należne powodowi świadczenie, wobec treści art. 15 gf pkt 4 ustawy covidowej, ogranicza się wyłącznie do okresu 7 dni od poinformowania powoda telefonicznie o wypowiedzeniu. Obejmowało więc wyłącznie okres 01-07 sierpnia 2020 r. Pozwany zapłacił powodowi odszkodowanie w tej części, wobec czego powództwo o zapłatę odszkodowania za okres od 08 sierpnia 2020 r. do 31 października 2020 r. podlegało oddaleniu. Ustawa covidowa zmodyfikowała uprawnienia powoda wynikające z §15 ust. 2 w zw. z §9 ust. 2 umowy w zakresie okresu za który powód mógł domagać się odszkodowania za przestrzeganie zakazu konkurencji, jak również samego związania powoda umownym zakazem konkurencji.

Z powołanych względów Sąd oddalił w całości wytoczone powództwo.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c., uznając, że okoliczności niniejszej sprawy uzasadniają mimo przegrania procesu przez powoda, odstąpienie od obciążenia powoda kosztami procesu poniesionymi przez pozwanego. Powód pozostawał subiektywnie przekonany o zasadności powództwa. Rozstrzygnięcie spornych między stronami kwestii prawnych, wymagało natomiast skomplikowanej wykładni przepisów, z zastosowaniem wykładni celowościowej. Nie można także tracić z pola widzenia, że powód na skutek skorzystania przez pozwaną z nadzwyczajnych przepisów covidowych, których zastosowanie nie było uzależnione od faktycznej kondycji spółki, został pozbawiony należnego mu na mocy Umowy świadczenia pieniężnego. W tej sytuacji dodatkowe obciążenie powoda kosztami procesu poniesionymi przez pozwaną w niniejszej sprawie, uznać należało za sprzeczne z zasadami słuszności.